

Lokalt ledd utveckling

LEADER

FISKEOMRÅDE VÄNERN

Lokal utvecklingsstrategi för Fiskeområde Väneren 2014-2020

Fiskeområde Väneren
Utvecklingsstrategi
Version 2

Org.nr: 802498-8381

Kontaktperson

Jens Karlsson
Tfn: 0555-459998
jens@narheten.se

Lokal utvecklingsstrategi för fiskeområde Väneren

Sammanfattning

Fiskeområde Vänerskärgrården med Kinnekulle har under gångna programperioden bedömt att det finns skäl att fiskeområdet bör omfatta hela Väneren. Under 2013 inleddes en dialog om intresse och möjligheter för gemensamt fiskeområde. Strategin har arbetats fram i bred dialog med berörda myndigheter, näringsidkare inom fiskesektorn m.fl.

Vision: Livskraftigt vänerfiske – även i framtiden

Tre övergripande mål har utformats:

- Väneren en tillväxtregion och ett starkt varumärke
- Fiske i balans med hälsosamma produkter
- God kunskap om fiskets förutsättningar

Målen markerar behovet av att kombinera ekonomisk, ekologisk och social utveckling, och är tillsammans förutsättningen för att skapa långsiktigt hållbart nyttjande av fiskeresursen. Jämställdhet och icke-diskriminering samt innovation är två specificerade horisontella mål som genomsyrar de övergripande målen.

Till varje övergripande mål kopplas ett insatsområde

- Produktutveckling, förädling, marknad

Här återfinns åtgärder för breddad marknad, ökat förädlingsvärde, stärkt lönsamhet och företagsutveckling.

- Insatser för beståndsskydd och miljöförbättringar

Ekosystem i balans är grunden för sund näringsutveckling. Insatser för att minska miljöstörningar, skapa bättre förutsättningar för fiskens reproduktion och bättre beståndskontroll ingår.

- Kunskapsbyggande, information och samarbete

God kunskap och förtroendefulla relationer mellan fiskets intressenter är en förutsättning för att få bästa möjliga effekt av planerade insatser. Dialog mellan forskning och näring ska underlättas. Nya samarbeten kan väcka nyskapande idéer.

Till varje insatsområde finns ett antal konkreta delmål som förtydligar åtgärderna inom respektive delområde.

Fiskeområdet styrs av en LAG-grupp som ansvarar för genomförandet av strategin. LAG skall representera partnerskapets intressenter från privat, ideell och offentlig sektor liksom hela det geografiska området. Fiskeområdets verksamhet ska bedrivas i nära samverkan med andra leaderinsatser i samma geografiska område.

Local development strategy for Fishery area Lake Vänern

Summary

During the past program period the existing fishery area of Lake Vanern archipelago with mount Kinnekulle found it reasonable that the area should be expanded so that it covered the entire lake Vänern. The strategy the new fishery area has been developed in a broad dialogue with authorities, fishermen from all parts of the lake, NGO: s and others with interests in the fishery branch.

The vision for the fishery area is: Viable fishery in Lake Vänern – even in the future!

In order to achieve the vision three overall goals is formulated:

1. Vänern – a strong growth region and a strong trademark.
2. Balanced fishery with healthy products.
3. Good knowledge of the conditions for fishing.

The goals indicate the necessity to combine economic, ecologic and social development in a way that maintains sustainable use of the fish resources within the area. Equality and non-discrimination and innovation are two so called “horizontal goals”, which are intended to permeate the work within the fishery area.

There is an operational goal linked to each of the overall goals:

- Product development, processing, market

This operation area includes efforts for improvement of market contacts in order to increase the value of processing, increase profitability and to strengthen the fishery companies.

- Efforts for protection of fish stocks and environment.

A sustainable ecosystem is a fundamental base for wholesome development of the fisheries. Efforts for reducing environmental disturbance, improvement of the reproduction capacity for the fish, and monitoring the stocks is essential.

- Building knowledge, spreading information, and encourage cooperation.

Good knowledge and trustful relations between different actors in the fishery business is necessary for achieving as good results as possible from the planned efforts. It is also important to facilitate dialogue between scientists and different actors within the fisheries. New cooperation and knowledge is also important for creating new ideas and initiatives.

For each of the operation areas there are a number of detailed goals that clarifies the efforts to be made within each area.

The FLAG (Fishery Area Local Action Group) is governed by a board, (LAG) who are responsible for implementing the strategy. LAG shall consist of representatives from different parts of the geological area, and from private, voluntary and public sector. FLAG activities shall be brought about in close intercommunication with other Leader actions within the same area.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Syftet med den lokala utvecklingsstrategin	5
2. Strategins bidrag till EU:s och Sveriges mål	5
3. Strategins framtagning	5
4. Utvecklingsområdet	5
4.1 Områdesbeskrivning	8
4.2 Behov och utvecklingsmöjligheter	9
5. På vilket sätt är strategin innovativ?	10
6. Vision	11
7. Insatsområden, mål och urvalskriterier	11
7.1 Övergripande mål för området	11
7.2 Insatsområden	12
7.3 Handlungsplan	13
7.4 Urvalsprocess	15
7.5 Mål och urvalskriterier	16
8. Finansieringsplan	21
9. Organisation	22
9.1 Administration	22
9.2 Partnerskap	22
9.3 LAG	22
10. Samverkan	22
10.1 Mellan Leaderfonder	22
10.2 Avstämning med andra aktörer	22
10.3 Jämställdhet och icke-diskriminering	23
11. Kommunikation	23
11.1 Kommunikationsplan	24
12. Uppföljning och revidering	25
13. Bilagor	28
Bilaga 1: SWOT-analys	28
Bilaga 2: Omvärldsanalys	29
Bilaga 3: Motivering	30
Bilaga 4: Kommuner och församlingar i utvecklingsområdet.....	31
Bilaga 5: Kommunikationspla tabell	33

1. Syftet med den lokala utvecklingsstrategin

Denna utvecklingsstrategi ska användas för att styra LAG:s arbete med prioritering och urval av ansökningar samt partnerskap, kommunikation och fondsamordning.

2. Strategins bidrag till EU:s och Sveriges mål

Alla projekt som prioriteras genom denna utvecklingsstrategi bidrar till att uppnå EU:s tillväxtstrategi EU2020. Därför bygger alla mål och processen för projekturvalet i strategin på de mål som är satta i de inblandade operativa programmen för struktur- och investeringsfonderna.

Analysen ligger till grund för en vision och utvecklingsbehov, som leder till insatsområden och specifika mål som kan mätas med hjälp av indikatorer. En handlingsplan visar hur målen i insatsområden ska omsättas i aktiviteter.

3. Strategins framtagning

Under den gångna programperioden har det konstaterats att det är önskvärt att skapa ett fiskeområde för hela Vänern, då det utgör ett naturligt sammanhängande system. Biosfärområde Vänerskärgården med Kinnekulle tog därför initiativ till, och har lett processen kring av bildande av fiskeområde Vänern. Förslaget väcktes ursprungligen i samband med framtagningen av "Fisk och fiskevårdsplan för Vänern". Vi har arrangerat dialogträffar för yrkesfiskarna. Vi har också genomfört och analyserat en webbenkät med syftet att få in synpunkter från sportfisket och fisketurismen. Frågan har diskuterats löpande med representanterna i samförvaltningen, som också förankrat med sina respektive organisationer. En särskild workshop genomfördes med förra programperiodens FOG, där erfarenheter från tidigare period fångades upp.

Vi har i samverkan med de Leaderkontor som är aktiva inom samma geografiska område, medverkat i dialogprocesser som arrangerats för de aktörer som har intressen i bådars verksamheter. Vi har haft en skrivargrupp och uppmanat de medverkande att inom sina resp. kontaktnät vara lyhörda för spontana synpunkter, uppslag och funderingar, samt återkoppla dessa. Vid strategiutformningen har vi läst in och kopplat insatsområden och mål till aktuella regionala och kommunala strategier.

4. Utvecklingsområdet

Totalt antal invånare i utvecklingsområdet, inklusive tätorter > 20 000 invånare.	170 352
Antal invånare i utvecklingsområdet, exklusive tätorter > 20 000 invånare.	Inga tätorter med 20 000 eller fler invånare ingår i utvecklingsområdet
Områdets totalstorlek i km ² , inklusive tätorter > 20 000 invånare.	Vänerns yta är 5650 km ² Totalyta för kommunerna 7328 km ² (inkl. de 6 tätortsförsamlingar som inte ingår området.) Dessa beräknas ha en sammanlagd yta på ca 40-50 km ²)

Områdets storlek i km ² utanför tätorter > 20 000 invånare.	
Antal invånare per km ² , inklusive tätorter.	37,6 invånare/km ²
Antal invånare per km ² , exklusive tätorter.	
Kommuner som omfattas av strategin. <i>[Om delar av kommuner omfattas redovisas ni församlingarna genom de officiella församlingskoderna.]</i>	Grums, Grästorp, Gullspång, Götene, Hammarö, Karlstad, Kristinehamn, Lidköping, Mariestad, Mellerud, Säffle, Vänersborg, Åmål (6 tätortsförsamlingar är undantagna, se Bilaga 4)
Landskapstyper och landmärken	Jordbruksbygd, i norr med mera inslag av skog.
Större tätorter och utvecklingscentra	Karlstad, Vänersborg, Lidköping, Kristinehamn
Befolkningsförändring för åren 2007–2013 • Flyttnetto • Födelsenetto	Totalt: 4 021 (Inkl. tätorterna. För utvecklingsområdet är siffran sannolikt negativ.) Flyttnetto: 4 797 Födelsenetto: - 776
Arbetslöshet i procent	Grums 10,5% Grästorp 7,3% Gullspång 11,6% Götene 5,4% Hammarö 6,7% Karlstad 9,1% Kristinehamn 11,8% Lidköping 6,6% Mariestad 10,3% Mellerud 9,4% Säffle 11,1% Vänersborg 10,7% Åmål 12,1% Siffrorna gäller kommunerna som helhet inkl. församlingar som inte ingår i utvecklingsområdet.
Arbetslöshet bland unga (15–24 år) i procent *	
Andel invånare med utländsk bakgrund i procent *	

<p>Antal företag med direkt anknytning till fiske och vattenbruk **</p>	<p>Antal yrkesfiskelicenser: 69</p> <p>Antal fiskeguider 12</p> <p>Antal turismföretag med fiske som väsentligt marknadsområde 10</p> <p>Antal företag inom förädling eller annan verksamhet där vänerfisk är en viktig del 16</p> <p>(Registrerade arbetsställen med SNI-koder 10200, 03120, i berörda kommuner. Källa: SCB)</p>
<p>Antal företag per 1 000 invånare ***</p>	
<p>Antal nystartade företag per 1 000 invånare ***</p>	
<p>Andel av befolkningen i procent</p> <p>16-24 år</p> <p>25-44 år</p> <p>45-64 år</p> <p>65- år</p>	
<p>Övrigt nämnvärt som har betydelse för områdets utveckling?</p>	

4:1 Områdesbeskrivning

Området omfattar Sveriges största, och Europas tredje största insjö Vänern. Den är Sveriges viktigaste sjö för både yrkesfisket och sportfisket. Flera av Vänerns 34 reproducerande fiskarter rör sig över hela sjön, precis som de flesta fiskare. Därför är det naturligt att se hela Vänern som ett system som följakt-ligen bör vara ett gemensamt fiskeområde. I Vänern finns populationer av ishavsrelikter såsom unika stammar av sötvattenslevande Klarälvs- resp. Gullspångslax. Den naturliga föryngringen är dock kraftigt reducerad till följd av kraftverksutbyggnad varför det sker en omfattande årlig stödutsättning av 200 000 - 300 000 lax och öringsmolt. Utan dessa insatser skulle laxfisket i sjön inte existera. Andra hotade arter som förekommer är asp, lake, vimma och ål. Stora insatser har gjorts och görs för att säkra fortlevnad av dessa. För att rädda den akut hotade ålen görs stora utsättningar av ålyngel och utvandrande vuxen ål transporteras förbi kraftverken i Göta älv.

2013 bildades Vänerns samförvaltning av fiskefrågor som i samarbete med det föreslagna fiskeområdet ska bidra till att stärka förutsättningarna för ett långsiktigt hållbart fiske med förbättrad lönsamhet för yrkesfisket i kombination med förädling av ett högklassigt sportfiske. I samförvaltningen medverkar alla intressenter såsom yrkesfisket, sportfisket, fiskevattenägarna, fisketurismföretagarna, forskningsintressenter, och myndigheter. Samförvaltningen ger grund för helhetsgrepp, ökad delaktighet och bättre förståelse mellan parterna.

Vänerfisket har lång tradition och är ett viktigt inslag i lokal kulturhistoria. Yrkesfisket bedrivs från ett 40-tal fiskehamnar. Fiskehamnarna fungerar ofta som nav i lokalt skärgårdsliv, vilket medför att fisket även har stor betydelse för att bibehålla en levande skärgård. Antalet företag i de olika hamnarna varierar från den största Spikens fiskehamn (Lidköpings kommun) med 14 licensierade yrkesfiskare till privata bryggor som är hemmahamnar för enskilda yrkesfiskare. Fiskelägen är också i många fall attraktiva besöksmål. Som exempel kan nämnas Spikens fiskehamn som i stort sett är uppbyggt kring turism. Med förädling av fisk, och diverse säsongsanställningar inom turismen kring fisket så rör det sig om närmare 100 helårsarbeten totalt. Kombinerat med gästhamn och sjösättningsplats ger det ytterligare besöksunderlag.

I Vänern finns i dagsläget knappt 70 aktiva licensierade yrkesfiskare. Fisket utövas vanligen på heltid, i några få fall som binäring till skogs- eller lantbruk. Antalet yrkesfiskare har minskat under en längre tid, främst till följd av att nya licenser inte beviljas i syfte att begränsa fisketrycket. Medelåldern bland yrkesfiskarna är hög varför en fortsatt minskning av antalet licenser kan förväntas. Fångstmängderna är i stort sett konstanta över tid, trots ett minskat antal fiskare, vilket beror på effektivare redskap och ändrade fångstmetoder. Vid flera av fiskelägena bedriver fiskeföretagen försäljning av färsk och förädlad fisk. Flera företag har som komplement till fisket egen beredning av fisk t.ex. rökerier, patétillverkning och beredning av löjrom. Utöver de licensierade yrkesfiskarna sysselsätter fisket därmed också personal för försäljning och förädling av den fångade fisken. Det kan bedömas att varje licensierad insjöfiskare lokalt genererar 2 helårsarbeten. Totalt innebär denna beräkning att ca 210 personer sysselsätts inom det yrkesmässiga Vänerfisket.

Yrkesmässigt insjöfiske är viktigt för att trygga tillgången på närproducerade livsmedel, liksom färsk och förädlad fisk till den lokala, regionala och nationella marknaden. Efterfrågan på svensk insjöfisk har även ökat i Europa. Yrkesfiskets totala fångster har i Vänern varit relativt konstant under åren och uppgår till ca 400-600 ton/år. Gös och siklöja är de kommersiellt mest intressanta arterna men även abborre, gädda, lax, öring och i viss mån lake fångas. Sik har tills nyligen varit en viktig art men har belagts med saluförbud pga. höga halter av miljögifter, vilket förorsakat ett betydande inkomstbortfall för yrkesfisket. Under senare år har fångsterna av signalkräfta ökat något vilket gjort att kräftfisket utvecklats som försörjningskälla för några fiskare. Förekomsten är ojämnt spridd och det är bara några platser i Vänern som har bestånd som möjliggör kommersiellt kräftfiske.

En av de främsta anledningarna till Vänerns attraktivitet som sportfiskevatten är lax och öringsfiske. Minskade utsättningsmängder kombinerat med otillräcklig kvalitetskontroll reducerade laxfångsterna kraftigt i början av 2000-talet. Efter förbättringar under senare år har dock fångsterna åter ökat. Det sker idag ett begränsat uttag av lax från yrkesfisket vilket påtagligt har förbättrat relationerna mellan yrkes- och sportfiske.

Sportfisket bedrivs främst från båt som ofta trailas till olika platser runt sjön där fisket för tillfället är bra. Vänern betraktas allmänt som ett av Europas bästa trollingfiskevatten. Det finns ett antal företag som tillhandahåller skräddarsydda tjänster för fisketurister, men flertalet reser på egen hand. Ett attraktivt sportfiske efter lax, öring och gädda resulterar i en förlängd säsong för boendeanläggningar kring Väneren.

Gäddans höga status som sportfisk attraherar även internationella sportfisketurister. Fisketurismens inriktning på lax, öring och gädda innebär att intressekonflikter med yrkesfisket som främst fokuserar på andra arter är begränsad.

Fritidsfiske med nät som sker av allmänhet och fiskevattenägare förekommer också i begränsad omfattning. Abborre, gädda och gös är de viktigaste arterna i detta sammanhang.

4:2 Behov och utvecklingsmöjligheter

Antalet yrkesverksamma fiskare i Väneren bedöms fortsätta minska. Fiskenäringens förutsättningar att bidra till ökad sysselsättning ligger i möjligheterna till ökad förädling, diversifiering genom tillkomst av kompletterade verksamheter och utveckling av sportfisketurism. Lönsamheten för yrkesfisket behöver förbättras. För att åstadkomma detta behövs innovativa idéer som kan skapa kompletterande verksamheter vid sidan av själva fisket, och som därigenom kan bidra till att öka försörjningsbasen utan att öka trycket på resurserna. Ökat försäljningsvärde kan också nås genom att tillvarata möjligheten att utveckla den lokala förädlingskapaciteten och sträva efter att en större del av fångsten kan förädlas och omsättas lokalt. Kvalitetssäkring och varumärkesprofilering är andra insatser som kan bidra till ökat produktvärde. Fiskenäringen behöver hitta kanaler och instrument för att samverka med andra näringar såsom lokal detaljhandel, restauranger, besöksnäring och offentlig sektor. Detta kan bidra till utveckling av nya produkter och möjliggöra en ökad försäljning på lokalmarknaden. Dagens fiske är begränsat till några få arter, insatser för att bredda fisket så att fler arter/produkter kan bli kommersiellt intressanta är önskvärt.

Kunskapen om fiskens beståndstatus och välmående i Väneren är idag bristfällig. Bristen på kontinuerlig beståndsovervakning gör att variationer i fångster inte kan tolkas på ett evidensbaserat sätt. Det finns därför behov av att säkerställa en god beståndskontroll. En angelägen åtgärd för fiskeutvecklingen är att förbättra kunskapsläget genom att se över fångstrapporteringen och stärka samarbetet mellan forskning, fiskets intressenter och övervakande myndigheter. För sportfisket som svarar för en betydande del av fångsterna särskilt av lax och öring, finns inget etablerat rapporteringssystem. En annan viktig åtgärd handlar om att medvetandegöra fiskeutövare om sambanden mellan god beståndskontroll och näringsutövandet, samt stärka informationsinsatserna så att förståelsen för åtgärder som vidtas för att behålla ekosystemets långsiktiga hållbarhet ökar, även om det innebär begränsning för den enskildes fångstmöjligheter.

Regelverken i form av redskapsanvändning, fredningsområden, utmärkning av redskap och tillsyn och kontroll av fisket bör ses över och justeras i syfte att minska fångstrycket och stärka återväxten. Restaurering av lekområden och förbättrade möjligheter för vandring är önskvärt för att trygga en stabil rekrytering av fisk. Både omprövning av regler och restaureringsåtgärder kommer i huvudsak att genomföras med andra medel än fiskefondens.

Turismverksamhet kopplad till yrkesfisket är relativt begränsad men bedöms ha potential att öka, särskilt genom ökad förädling och skapande av tilläggstjänster.

Sportfisketurismen bedöms ha goda möjligheter för förädling och vidareutveckling. Tillgänglighet i form av sjösättningsplatser med parkering och sjönära boende i närheten till fiskeområdena är viktiga framgångsfaktorer för fisketurismen. Med ökad kvalitetssäkring av smoltutsättningarna, förädling av tjänsterna och effektiv marknadsföring kan värdet av fisketurismen öka utan att äventyra bestånden. Förekomst av stor fisk ökar attraktionskraften ytterligare, både avseende gäddfiske och laxtrolling. Ett sätt att öka mängden storvuxen fisk är att tillämpa fönsteruttag, vilket innebär ett minimi- och maximimått för fisk som får behållas.

Fiskehamnar och beredningslokaler är på vissa ställen inte ändamålsenliga varför en förbättring är önskvärd. Fiskehamnar kan med rätt anpassning utvecklas inte bara för fiskets behov utan också som ett led i en stärkt besöksnäring och ett sätt att tillvarata unika kulturhistoriska värden.

Det fria fisket är både en tillgång och ett problem. Det största problemet är att det inte tillförs tillräckligt med resurser för att förvalta fisket i de allmänna vattnen, något som skulle kunna bekostas av de fiskande. Även om spö- och fritidsfiskare i dagsläget inte utgör ett konkret hot mot beståndet av gädda bör man se över möjligheten att skapa regler och restriktioner för att skydda resursen.

Vänerfiskets största utmaning ligger i att komma till rätta med de miljöproblem som har en mycket negativ påverkan på fisket. Sik var av tradition en viktig inkomstkälla och betydande del av yrkesfiskets fångstvärde. Sedan några år råder saluförbud för vänersik, p.g.a. dioxinhalterna, vilket medfört inkomstbortfall och starkt negativt påverkat allmänhetens förtroende för insjöfisk i allmänhet. Det har också medfört ökat fisketryck på gös, vilket kan utgöra en potentiell risk för obalans i ekosystemet. Vid Klarälvens utlopp har fiskmängden på senare år minskat dramatiskt. De bakomliggande orsakerna är oklara, varför forskning behövs. Regleringen av Vänerns vattenstånd har orsakat igenväxning och försämrade lekmöjligheter för vissa arter. Ökad mer naturanpassad variation i vattennivåerna är ur biologisk synpunkt önskvärt.

5. På vilket sätt är strategin innovativ?

Det blivande Fiskeområdet för Väneren har utmaningar att hantera, inte minst för att det är ett nytt område som spänner över ett helt inlandhav och delas av två län och regioner. Trots storleken bedömer vi ändå att utvecklingsfrågorna kring fisket måste hanteras gemensamt.

Fiskeområdet ska ha tydligt utvecklingsfokus och pengarna ska i största möjliga mån användas till operativa insatser. Vid bedömning av anökningar kommer innovationsgrad vara ett viktigt kriterium för beviljande av projekt.

Fiskeområdet ska ha ett helhetsperspektiv och samtidigt kunna tillgodose lokala initiativ. Verksamheten ska samordnas med andra leaderfonder i området, vilket är ett nytt angreppssätt. För att upprätthålla ett helhetsgrepp och samtidigt vara lokalt närvarande, föreslås handläggning på tre lokala kontor som kan knytas samman med annan leaderverksamhet. En av dessa ska ansvara för sammanhållning av helhetsperspektivet. Biosfärområdets koppling till Unesco och kompetens kring hållbarhetsarbete ger området unika förutsättningar.

Samförvaltningen för fiskefrågor i Väneren är ett naturligt forum för diskussion och förankring av utvecklingsidéer. Samförvaltning och fiskeområde ger tillsammans unika möjligheter att bedriva ett aktivt utvecklingsarbete där olika intressenter kan komma till tals. Forumet ger även möjlighet till en god

dialog med inblandade myndigheter. Tidigare har det saknats ett samlat grepp gällande förvaltning och utveckling av fiskenäringen som helhet.

Strategin siktar på utvecklingsinsatser för både yrkesfiske och för sportfisketurism, och samsyn dem emellan. Det finns uppslag till nya samverkansformer mellan fiske och andra näringsgrenar, t.ex. lokalt omhändertagande av fångsterna genom samarbete med restaurangnäringen och utveckling av nya tjänster och produkter för breddning av fiskeföretagen. Förädling av sportfisketurism genom satsningar på utformning av attraktiva produkter för utlandsmarknaden är nyskapande idéer för Vänern.

Vi överväger möjligheten att skapa ett innovationsråd för att testa projektidéer och fungera som stöd och hjälp för idéutveckling.

6. Vision

Livskraftigt vänerfiske - även i framtiden

Vänern har ett yrkesfiske som bedrivs professionellt och ansvarsfullt. Fångstmängderna är stabila och ger god lönsamhet. Förädlingsgraden är hög och har lett till flera kompletterande verksamheter utöver fisket och därmed ett ökat antal sysselsatta inom näringen. Sportfisketurismen har utvecklats och förädlats, är en betydande resurs inom besöksnäringen, och en viktig del av fiskenäringen i Vänern. Både yrkesfiske och sportfiske bedrivs i en innovativ anda där nya metoder, produkter och idéer får utrymme att testas och utvecklas. Fungerande kontrollsystem och övervakning ger det kunskapsunderlag som behövs för fiskets förvaltning. Samarbetet mellan fiskeförvaltande myndigheter, näringsutveckling och fiskets intressenter innebär ett helhetsgrepp som ger en samsyn kring vänerfisket och förutsättningar för ett långsiktigt hållbart fiske.

7. Insatsområden

7:1 Övergripande mål

1. **Vänern en tillväxtregion och ett starkt varumärke** Näringslivsutveckling kopplad till fisken som resurs ska bidra till att skapa tillväxt i vänerregionen. För att bidra till positiva sysselsättningseffekter fordras utveckling av förädling och kompletterade verksamheter. Sportfisketurism är en sådan där det bedöms finnas potential för utveckling. Trots sin storlek och betydelse är Vänern förhållandevis okänd. En ökad synlighet och samordning av marknadsföring av Vänern som helhet är intressant för att öka områdets attraktivitet. Fiske och besöksnäringen är en viktig komponent i etablerandet av varumärket Vänern

2. **Fiske i balans med hälsosamma produkter**
De totala fångstmängderna inom vänerfisket har över tid varit relativt stabila, trots minskande antal yrkesfiskare. Det är en indikation på att nuvarande uttag är i balans med ekosystemens förutsättningar. Insjöfisket pressas av förekomsten av miljögifter och andra miljöproblem. Ett livskraftigt Vänerfiske förutsätter att det finns stabila fiskbara bestånd och hälsosamma produkter och tjänster att saluföra. Målet är att komma till rätta med problemen och genom åtgärder förbättra situationen.

3. God kunskap om fiskets förutsättningar

Kunskapen om fiskbeståndens utveckling och miljöstörningar är bristfälliga och osystematiska, varför det är svårt att på ett tidigt stadium motverka störningar i ekosystemet. Det är angeläget att tillföra kunskap, medverka till åtgärder som minskar miljöstörningarna samt att säkerställa att de eventuella restriktioner och tillstånd som beslutas är välgrundade. En aktiv och levande dialog mellan fiskets olika intressentgrupper, andra näringsgrenar och forskning, skapar ökad förståelse för olika intresseanspråk, ökad lokal förankring och ger förutsättningar för ett helhetsgrepp som stärker fiskeförutsättningarna och därmed gynnar alla.

Horisontella mål

1. Jämställdhet och icke-diskriminering

Fiskenäringen domineras av manliga utövare medan kvinnliga företagare är ovanliga. Inom förädling och angränsande verksamheter såsom t.ex. boendeanläggningar för sportfisketurism är andelen kvinnor högre. Jämställdhetsaspekten skall uppmärksammas i fiskeområdets information och kontakter med branschen. Målet är att andelen kvinnor inom fiskenäringen ska öka. Det gäller såväl inom yrkesfisket, förädlings- och distributionsledet och inom sportfisketurism.

Människor med annan kulturell bakgrund har ofta goda idéer och tillför nya perspektiv kring utveckling av produkter och tjänster som kan bredda fisket. Fiskeområdet skall arbeta för att skapa kontaktytor gentemot grupper från andra länder och andra samhällsgrupper med intresse för fiskenäringen för att därmed möjliggöra förutsättningar för innovativa utvecklingsidéer som kan innebära ökad diversifiering. Målet är involvera fler och utveckla nyskapande idéer.

2. Innovation

Fiskeområde Vänern ska aktivt stimulera nytänkande och vara ett forum för att samverka kring utvecklingsinitiativ. Genom att skapa kontaktytor med andra verksamheter och öppna vägar för dialog mellan fiskerinäring och andra aktörer inom livsmedelssektorn och mellan sportfiskeentreprenörer och övrig besöksnäring kan nya samverkansformer och verksamheter utvecklas.

7:2 Insatsområden

1. Produktutveckling, förädling, marknad

En relativt liten del av den totala fångsten förädlas lokalt. Ökad lokal förädling är ett sätt att öka värdet av resurserna utan att öka fångstmängden. Ökad lokal försäljning, som komplement till försäljning på andra marknader, bidrar till ökad värde utan ökat uttag. Det ger också miljövinster i form av minskat transportbehov och bidrar till bättre förankring av fiskenäringen i lokalsamhället. Sportfisketurism har goda möjligheter att utvecklas mera i Vänern. Genom att förbättra information, service och mottagningskapacitet kan sportfisketurismen i samverkan med övrig besöksnäring utveckla attraktiva tjänster som ger tillväxtpotentialer. Varumärkning av produkter och tjänster och/eller certifiering (t.ex. MSC märkning) är ett sätt att öka värdet och bidra till att stärka Vänerns varumärke i sin helhet. Nytänkande och innovativa idéer som kan bredda försörjningsunderlaget för verksamma inom fiskenäringen ska stimuleras. Det kan gälla såväl förädling som upplevelsebaserade tjänster eller andra kompletterade verksamheter. Möjligheten att bredda fisket så fler arter kan bli kommersiella är intressant. Ökad diversifiering kan också innebära minskad sårbarhet för tillfälliga variationer i resurstillgången.

Kartläggning och förbättring av service och information kring sportfiskets möjligheter kombinerat med insatser för ökat ekonomiskt utbyte av fisketurism. Samarbete ska ske med intressenter inom besöksnäring och programmen för lax och öringsutsättningar.

2. Insatser för beståndsskydd och miljöförbättringar

En förutsättning för utveckling av fiskenaeringen är att ett ekosystem i balans. Beståndsövervakning och insatser för främjande av fiskens reproduktion är nödvändigt för fortsatt hållbart fiske. De flesta fiskarter har sina lekområden på grunda områden och i tillrinnande vattendrag. Skydd och restaurering av lekmiljöer behövs. Valfungerande fisketillsyn i hela Väneren bidrar till ökad förståelse och respekt för nödvändiga regleringar. Insatser för att förbättra fångsrapporteringen kan göras genom förändring av regelverket men också genom utbildning och informationsinsatser som syftar till att öka medvetenheten om rapporteringens värde. Bättre underlag för regelanpassning, översyn av fångstmetoder, selektion och fredningsområden och att hitta metoder att förebygga och/eller motverka förekomsten av miljögifter är åtgärder som behövs för att säkra bestånden.

3. Kunskapsbyggande, information och samarbete

För att möjliggöra bästa tänkbara förutsättningar för utveckling av fiskenaeringen krävs god förståelse och förtroendefulla relationer mellan de intressenter som är engagerade i fisket. Fisket spelar en viktig roll som rekreativskälla därför är också fritidsfiskare och fiskevattenägare är viktiga intressenter i sammanhanget. Samförvaltningen för Vänerfisket är en plattform för helhetsgrepp som ger möjligheter för dialog och erfarenhetsutbyte mellan intressenterna och innebär förutsättningar för att de insatser som görs är välgrundade och accepterade.

Engagemanget och intresset för lokal fiskenaering från lokalsamhället i stort, är också av vikt för möjligheten att etablera kontakter med andra näringar. Öppenhet för nya samarbeten med andra näringar och dialog kring fiskeutveckling kan ge nya samarbetsuppslag och väcka nyskapande idéer. Det kan t.ex. gälla att hitta former för att engagera nya grupper för fiskenaeringen.

7:3 Handlingsplan

1. Produktutveckling, förädling, marknad

Varumärkesutveckling

Initiativ för varumärkesprofilering ska stimuleras och stödjas. Som exempel kan nämnas den pågående processen kring vänerlöjrom där ett antal fiskare gått samman och lagt grunden för ett gemensamt varumärke. Liknande satsningar för andra produkter från Väneren ska eftersträvas. Initiativ inom sportfisketurism ska koordinera med andra insatser för att stärka varumärket Väneren som högkvalitativt sportfiskevatten.

Förädlade produkter/tjänster

En viktig insats blir att uppmuntra idéskapande och nytänkande som kan bidra till att nya produkter och tjänster kan testas och utvecklas. Fiskeområdet ska bidra till att etablera kontakter mellan fiskenaeringen och andra näringsgrenar för att skapa en kreativ jordmån för nya idéer. Fiskeområdet ska verka för att initiativ tas för kvalitetssäkring och paketering av tjänster inom sportfisketurism.

Fiskeområdet ska uppmuntra initiativ för att lansera fler arter och produkter och stimulera efterfrågan på dessa, för att därigenom bidra till ett bredare produktsortiment. Signalkräftan är exempel på en art som kan innebära en möjlig utvecklingspotential. Den största andelen av fångsten säljs för närvarande på fjärrmarknaden. Genom insatser för att öka den lokala marknaden t.ex. genom att etablera kontakter mellan fiskeföretag och lokala restauranger, försäljningsställen och offentliga måltidsproducenter ska fiskeområdet bidra till att en större andel av fångsterna omhändertas och säljs i närområdet. Detta görs bl.a. genom aktiva informations- och marknadsföringsinsatser, i syfte att öka lokal efterfrågan och försäljning. Därigenom stärks fiskets lokala förankring och miljövinster görs i form av minskade transporter. Lokalt omhändertagande är också ett led i att stärka trenden för lokalproducerade livsmedel.

Stimulera diversifiering inom yrkesfisket.

Upplevelsetjänster och events kopplade till besöksnäringen är exempel på kompletterade aktiviteter som med framgång prövats på andra håll. Initiativ i den riktningen ska uppmuntras och stödjas som ett sätt att bidra till diversifiering av fiskenäringen.

Profilera Vänern genom nya produkter och tjänster

Värdet av de varor och tjänster som framställs inom fiskenäringen är i hög grad beroende av den image som omger dem. Hållbarhetscertifiering är ett sätt att höja anseendet och motverka den negativa bild som omger vänerfisk. Fiskeområdet ska därför medverka till en utveckling för att ta fram hållbarhetscertifierade produkter.

Affärs- och produktutveckling inom sportfisketurism

Genom enhetlig kartläggning av sportfisketurismens förutsättningar, och samordning av informationsinsatserna ska produkterna kvalitetssäkras och dess konkurrenskraft ökas. Nya tjänster riktade mot tidigare mindre uppmärksammade fisken ska utvecklas.

2. Insatser för beståndsskydd och miljöförbättringar

Insatser för beståndsutveckling

Förmågan att säkra förutsättningarna för livskraftiga fiskbestånd är avgörande för fiskenäringens framtid. Fiskeområdet ska bidra till att ta fram utveckla och kvalitetssäkra befintliga rutiner för förbättrad fångstrapportering och bidra till en utveckling av sportfiskets fångstrapportering som till stor del saknas idag. En viktig del i kvalitetsarbetet är återkoppling till de som rapporterar. En effektiv och välfungerande fisketillsyn för hela Vänern ska eftersträvas.

Miljöförbättringar

Fiskets stora utmaning gäller att komma tillrätta med de miljöstörningar som finns. De kvaliteter som vänerfisken innehåller förmörkas i hög grad av att den ofta förknippas med miljögifter. Fiskeområdet ska verka för ökad forskning kring miljöstörningar, orsaker och verkan samt vilka åtgärder som kan vidtas för att motverka eller förebygga dessa.

Vänerns idag onaturliga reglering kan innebära en betydande påverkan på fiskproduktionen. Studier har exempelvis påbörjats för att undersöka gäddans rekrytering. Fortsatta studier kring vilka effekter som regleringen ger för fisket ska prioriteras.

Metodutveckling

Utveckling av skonsammare fångstmetoder och initiativ för att förbättra lekförutsättningar för kommersiellt intressanta fiskarter ska stödjas. Mer selektiva redskap eller fiskemetoder kan också behöva utvecklas för att minska påverkan på hotade bestånd.

3. Kunskapsbyggande, information och samarbete

Kunskap och kompetensutveckling

Fiskeområdets verksamhet ska bedrivas i nära samarbete med Vänerns samförvaltning för fiskefrågor. Fiskeområdet skall genom aktiva informationsinsatser bidra till att allmänhetens intresse för, och kunskaper om, lokal fiskråvara utvecklas. Fiskeområdet ska tillsammans med näringen ta initiativ för att genomföra kompetenshöjande utbildningsinsatser för näringens utövare och för lokalsamhället i övrigt, och då även ta initiativ som möjliggör nytänkande och utveckling.

Information, nätverks- och kunskapsbyggande, samarbete

Utveckling av sportfiske och sportfisketurism ska ske i samverkan med besöksnäringen och andra programområden inom Leader. Fiskeområdet skall aktivt medverka i det nationella samarbetet för områden som arbetar med fiskefonden. Fiskeområdet ska också delta i det europeiska nätverket och söka utbyte och inspiration från de aktiviteter som görs inom andra europeiska fiskeområden. Insatser som kan vara intressant att genomföra i samverkan med andra leaderområdet gäller t.ex. rutiner för fångstrapportering, redskapsutveckling, sportfisketurism och metoder för att nå nya intressentgrupper.

7:4 Urvalsprocess

Fiskeområdet leds av LAG-gruppen som med utgångspunkt från den antagna strategin styr arbetet inom fiskeområdet. Som grund för bedömningen används de mål och riktlinjer som fastställts. LAG ska bestå av representanter från partnerskapet där såväl privat, ideell och offentlig sektor ingår.

Projektansökningar ska bedömas utifrån deras förutsättningar att bidra till uppfyllande av de angivna målen i strategin. Urvalskriterierna är direkt kopplade till de övergripande målen och delmålen inom respektive insatsområde. De projekt som beviljas ska ha koppling till Vänern och/eller dess tillrinnande vattendrag. Sökandes förmåga att genomföra ansökta projekt såväl ekonomiskt som kompetensmässigt kommer att bedömas och tas hänsyn till i urvalet. En helhetsbedömning av projektets påverkan på miljö, ekonomi och sociala förhållanden ska göras som underlag i bedömningsprocessen för varje projekt. Projekt som fokuserar på samverkan mellan flera aktörer prioriteras. Projektbedömningarna ska göras objektivt och baseras på de urvalsgrunder som fastställs av LAG.. Inlämnade ansökningar ska objektivt värderas utifrån fastställda urvalskriterier. Beslut ska motiveras, dokumenteras och offentliggöras digitalt, samt via post direkt till sökanden. Kanslierna kommer att aktivt informera om stödmöjligheterna och erbjuda stöd för aktörer som vill ha hjälp med ansökan. Ansökningsförfarandet skall vara öppet och tillgängligt för alla intresserade.

7:5 Mål och urvalskriterier

Delmål, indikatorer egna och generella, definitioner, mätmetoder och mätvärden

Insatsområde 1. Produktutveckling, förädling, marknad

Mål	Indikator	Definition	Mätmetod	Målvärde
Skapa nya företag och stimulera förädling	Antal nyskapade arbetstillfällen	Antal nya arbeten som skapats/ tillkommit som en följd av genomförda projekt	Redovisas via uppföljningen av genomförda projekt	1
	Antal bevarade arbetstillfällen	Arbetstillfällen som skulle upphört existera om inte projekt genomförts	Redovisas via uppföljningen av beslutade projekt	3
	Antal skapade nya företag	Nya företag, oavsett organisationsform, som tillkommit genom att projekt genomförts, och som är registrerat med eget organisationsnummer	Redovisas via uppföljningen av beslutade projekt	1
	Antal utvecklade nya produkter	Nya produkter(varor) i lokal tillverkning som skapats/tillkommit genom projektet, är nya på marknaden, och som ger försäljningsintäkter.	Redovisas via uppföljningen av beslutade projekt	2
	Antal utvecklade produkter	Antal befintliga produkter/tjänster som utvecklats som en följd av insatser inom fiskområdet	Redovisas via uppföljningen av beslutade projekt	5
Affärs och produktutveckling inom sportfisketurism	Antal nya eller utvecklade fisketurism tjänster/paket som saluförs inom verksamhetsområdet	Nya eller vidareutvecklade tjänster som produceras lokalt i området och som skapats/tillkommit genom projektet, är nya på marknaden, och som ger försäljningsintäkter.	Redovisas via uppföljningen av beslutade projekt	10
Ökad lokal försäljning	Andel av fångst som säljs lokalt	% av yrkesfiskets fångster som säljs inom max 50 km från Vätern	Via uppgifter från ett urval av 10 yrkesfiskare	15
Fler kommersiellt lönsamma arter	Antal arter vars andel motsvarar minst 15 % av total försäljning	Arter vars andel motsvarar minst 15 % av Väterns yrkesfiskes totala försäljningsvärde i första handelsledet.	Mäts via HAV	3
Utveckla varumärkning och certifiering	Antal registrerade varumärken	Varumärken som utvecklats som en följd av projektets verksamhet och som säljs på marknaden	Redovisas via uppföljningen av beslutade projekt	3
	Antal certifierade produkter	Produkter som utvecklat någon form av kvalitetscertifiering som en följd av fiskeområdets insatser	Redovisas via uppföljningen av beslutade projekt	2
Ökad diversifiering inom fiskerieringen	Antal diversifieringsprojekt	Projekt som syftar till att diversifiera ett företags verksamhet	Redovisas via uppföljningen av beslutade projekt	3

Insatsområde 2. Insatser för beståndsskydd och miljöförbättringar

Mål	Indikator	Definition	Mätmetod	Målvärde
Tillförlitlig fångststatistik	Samförvaltningens samlade bedömning	Bedömning av fångststatistikens kvalitet görs genom diskussion i samförvaltningen utifrån ett antal definierade kriterier	Utvärdering av definierade kriterier och dialog kring dessa inom samförvaltningen	90 %
Miljömässigt hållbart fiske	Andel kommersiella arter som har livskraftiga bestånd	En bedömning är gjord baserad på vetenskapliga underlag/statistik gällande arter som är kommersiellt intressanta. Kommersiellt intressanta arter är de som redovisas i HaV:s årliga uppföljning av insjöfiske	Beståndsbedömning grundad på analysunderlag från HaV och SLU	100 %
	Antal miljöprojekt	Projekt med uttalad avsikt att bidra till förbättrad vattenmiljö i Vänern och projekt som bidrar till att undanröja risken för försäljning av fisk med för höga halter miljögifter.	Redovisas via uppföljning av genomförda projekt	4

Insatsområde 3. Kunskapsbyggande, information, och samarbete

Mål	Indikator	Definition	Mätmetod	Målvärde
Fungerande samverkan och informationsutbyte mellan fiskets intressenter	Andel fiskeintressenter som anser samverkan fungerar väl	Med fiskeintressenter avses parter som på olika sätt är engagerade i fiskenäringen. Yrkesfiskare, sportfiskeklubbar fiskevattennägare, forskare, myndigheter m.fl.	Utvärdering och dialog inom samförvaltningen	90 %
Skapa kontaktvägar mellan fisket och aktörer i andra verksamheter inom livsmedelskedjan	Antal projekt som skapar kontaktvägar mellan fisket och andra verksamheter inom livsmedelskedjan	Med andra verksamheter inom livsmedelskedjan avses t.ex. restauranger, offentliga måltidsarrangörer, distributörer	Redovisas via uppföljning av genomförda projekt	3
Ökad kunskap om, och förståelse för ekosystem och miljöpåverkan	Bedömd kunskapsnivå bland deltagare inom genomförda informations och kompetenshöjande projekt	Kurser, seminarier, studiecirklar och informationsinsatser, där miljö och hållbarhetsprofileringen är tydlig. Andel av deltagare som bedömer sig god kunskap om ekosystem och miljöpåverkan	Kursutvärdering i genomförda projekt	80 %
	Antal genomförda forskningsprojekt	Projekt med delaktighet av vetenskapligt sakkunniga experter från universitet eller motsvarande.	Redovisas via uppföljning av genomförda projekt	2

Horisontella mål

Mål	Indikator	Definition	Mätmetod	Målvärde
Jämställdhet och icke diskriminering	Antal genomförda projekt ett uttalat fokus att verka för att öka antalet kvinnliga deltagare i fiskenäringen	öka antalet kvinnliga deltagare i fiskenäring- en	Redovisas via uppföljning av genomförda projekt	3
	Antal kvinnor som aktivt medverkar i projekt	Antal kvinnor (unika personer) som deltar aktivt i projekt enligt ovan	Redovisas via uppföljning av genomförda projekt	10
	Antal projekt med syfte att skapa kontaktytor mellan fiskenäring och människor med annan kulturell bakgrund.	Projekt som har som ett uttalat fokus att verka för att skapa kontakter mellan fiskenäring och människor med annan kulturell bakgrund	Redovisas via uppföljning av genomförda projekt	3
	Antal deltagare i insatser med syfte att skapa kontaktytor mellan fiskenäring och människor med annan kulturell bakgrund.		Redovisas via uppföljning av genomförda projekt	20
Innovation	Andel innovativa projekt av totalt genomförda (i procent)	Projekt som är nyskapande för aktuellt område, Vänerregionen eller branschen	Redovisas via uppföljning av genomförda projekt	50 %

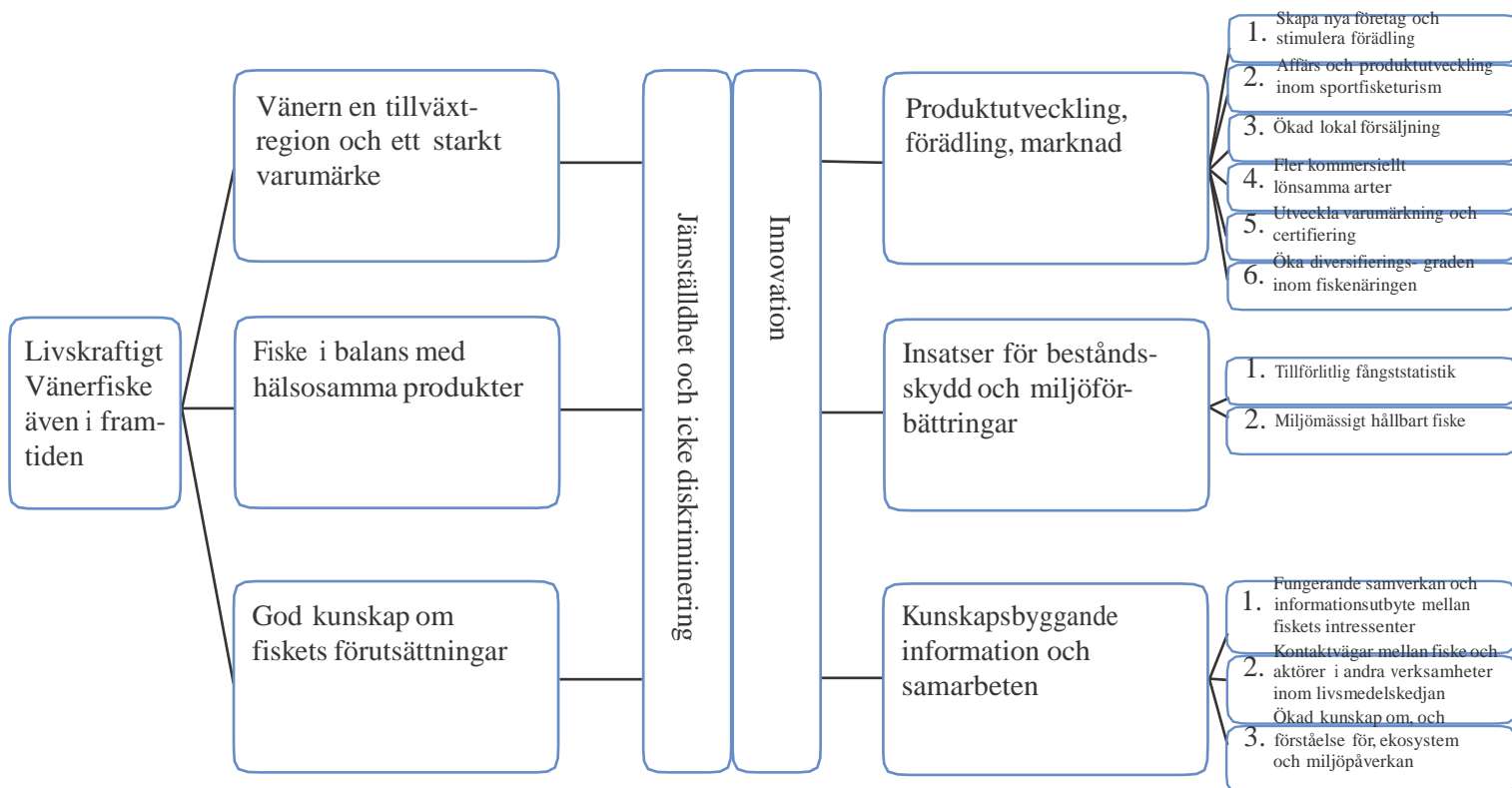
VISION

ÖVERGRIPANDE MÅL

HORISONTELLA MÅL

INSATSSOMRÅDEN

DELMÅL

Urvalskriterier

Villkor:

1. Projektet har en inriktning som stämmer överens med den antagna strategin.
2. Projektet har en tydlig förankring inom verksamhetsområdet. (Projektet aktörer finns inom området eller om inte, finns ett tydligt samarbete med aktörer i området)
3. Nyttan av projektet tillfaller verksamhetsområdet. (De uppnådda effekterna ska uppstå inom verksamhetsområdet)
4. Projektet bedöms ha god genomförandekapacitet och långsiktighet. (Projektet redovisar rimlig likviditetsförmåga, tillräcklig erfarenhet och kompetens för att genomföra insatserna, en realistisk budget, och rimliga förutsättningar att bli bärkraftigt efter projektets slut.)

Prövning av villkor görs innan projektet värderas enligt urvalskriterierna. Samtliga villkor måste vara uppfyllda för att projektet ska prövas i nästa fas.

Bedömningskriterier

Generella

Urvalskriterium	Poäng	Viktning
Projekt är innovativt	1 Poäng: Projektet är nyskapande för det aktuella området +2 Poäng: Projektet är nytt inom Vänerregionen +2 Poäng: Pojektet är nytt inom branschen	15
Projektet innebär förutsättningar att bidra till målet om jämställdhet och ickediskriminering	2 Poäng: I projektet finns medverkande av båda könen, eller av annan underrepresenterad grupp +2 Poäng: Projektet arbetar aktivt med jämställdhet eller icke-diskriminerande insatser. +1 poäng: Projektet arbetar aktivt med både jämställdhet och icke-diskriminerande insatser	10

Insatsområde 1 Produktutveckling, förädling, marknad

Urvalskriterium	Poäng	Viktning
Projektet stärker Vänerns varumärke	1 Poäng: Projektet synliggör Väner i Vänerområdet +2 Poäng: Projektet synliggör Väner utanför Vänerområdet. +2 poäng: Projektet innebär en koppling av namnet Väner till en tjänst eller produkt.	20
Projektet innebär möjligheter för stärkt sysselsättning	2 Poäng: Projektet ger förutsättningar att bibehålla sysselsättning 3 poäng: Projektet skapar nytt arbetstillfälle (minst 25 % årstjänst)	15
Projektet bidrar till företagsutveckling inom yrkesfiske eller sportfisketurism	1 poäng: Projektet innebär diversifiering av befintlig verksamhet +2 poäng: Projektet leder till ökad lönsamhet +2 poäng: Projektet innebär minst ett nyskapat företag	20
Projektet bidrar till produktutveckling inom yrkesfiske eller sportfisketurism	1 poäng: Projektet innebär vidareutveckling av befintliga varor eller tjänster +2 poäng: Projektet innebär lansering på ny marknad eller introduktion av nya varor eller tjänster på befintlig marknad eller - Satsning på utveckling av lokal marknad +2 Poäng: Projektet innebär certifiering eller lansering av varumärke	20

Insatsområde 2. Insatser för beståndsskydd och miljöförbättringar

Urvalskriterium	Poäng	Viktning
Projektet bidrar till att stärka förutsättningarna för ett miljömässigt hållbart fiske med hälsosamma produkter	2 poäng: Projektet bidrar till att stärka förutsättningarna för livskraftiga bestånd av kommersiellt intressanta arter inom begränsat område eller – Bidrar till möjligheten att komma till rätta med problem med miljögifter i kommersiellt intressanta fiskarter inom begränsat område eller – Skapar bättre tillämpning av befintlig fångststatistik +2 poäng: Projektet bidrar till att stärka förutsättningarna för livskraftiga bestånd av kommersiellt intressanta arter i hela Väner eller – Bidrar till möjligheten att komma till rätta med problem med miljögifter i kommersiellt intressanta fiskarter i hela Väner eller – Skapar underlag för statistik som är relevant för allt vänerfiske som påverkar bestånden	75

Insatsområde 3. Kunskapsbyggande, information, och samarbete

Urvalskriterium	Poäng	Viktning
Projektet innebär ökad kunskap om, och förståelse för, ekosystem med fokus på fiskenäringen i Väneren.	1 Poäng: Projektet ger grundläggande baskunskaper om Vänerens ekosystem. +2 Poäng: Projektet ger både teoretisk kunskap och praktisk tillämpbar kunskap som skapar förutsättningar att säkra Vänerens ekosystem. +2 poäng: Projektet utförs i samarbete med vetenskaplig kompetens.	40
Projektet bidrar till att förbättra dialogen mellan fiskets intressenter eller bredda kontaktytorna mellan fiske och andra verksamheter inom livsmedelskedjan	2 poäng: Projektet skapar samarbete inom ett begränsat område mellan minst två av fiskets intressenter (t.ex. Yrkesfiske, sportfiske, forskare, distributörer) eller – Skapar kontakt mellan fiske och annan intressent inom livsmedelskedjan +1 poäng: Projektet sker i samarbete mellan fler än två fiskeintressenter eller intressenter inom livsmedelskedjan + 1 poäng: Projektet berör hela Vänerregionen + 1 poäng: Projektet innebär att kontakter etableras med intressenter som inte tidigare medverkat i samarbete kring vänerfiske.	35

Avslagsnivå 200 poäng. Projektet ska ha fått minst ett poäng i något av de två generella kriterierna

8. Finansieringsplan

Fiskeområde Väneren har beviljats en total budget på 13 737 633 kronor under programperioden 2014 - 2020. Av budgeten utgör 50 % EU-stöd (Europeiska Havs- och Fiskeri Fonden EHF), 17 % statlig medfinansiering och 33 % övrig offentlig medfinansiering. Övrig offentlig fördelning medfinansiering har begärts från de tretton kommunerna och två regionala aktörerna med utgångspunkt i en särskilt framtagna fördelningsnyckel. För slutgiltigt godkännande från Jordbruksverket krävs garantier för täckning av minst 75 % av övrig offentlig medfinansiering. Om någon intressent väljer att inte medverka får motsvarande andel av medfinansieringen täckas av offentliga resurser i form av nedlagd arbetstid och/eller offentlig medfinansiering som projekten ordnar själva.

Den lokala offentliga medfinansieringen ska betalas ut till Fiskeområdet i förskott årligen, för att säkerställa LAG:s likviditetsbehov. Beviljade projekt, får del av offentliga medel enligt de beslut som fattats av LAG.

Under programperioden bedöms driften kräva 25 % totalbudgeten vilket motsvarar drygt 3,4 miljoner kronor. Driftsstödet fördelas över programperioden utifrån en uppskattning av insatsbehoven. Översyn och nödvändiga justeringar av driftskostnaderna kommer göras årligen. Av den totala budgetvolymen har 5 % motsvarande 0,69 mkr avsatts för samarbetsprojekt medan resterade 70 procent fördeltas mellan insatsområdena enligt redovisad prioritetshierarki.

Se tabell nedan:

Delåtgärd	Fond	%	SEK
Drift	<i>Fiskefonden</i>	25	3434
Samarbeten	<i>Fiskefonden</i>	5	687
Genomförande av strategin	<i>Fiskefonden</i>	70	9616
Summa	<i>Fiskefonden</i>	100	13737

9. Organisation

9:1 Administration

Fiskeområdet ska genom en smart organisatorisk lösning tillgodose både behovet av att hålla samman näringsutvecklingen i hela sjön, tillvarata fördelarna det innebär med det samlade greppet för hela området, och tillgodose den lokala förankringen. Runt Vänern finns ett antal Leaderområden som arbetar med de andra fonderna inom Lokalt ledd utveckling. Avsikten är att verksamheten inom fiskeområde Vänern ska samordnas och utformas i nära samverkan med dessa. Det är tänkt att finnas tre lokalkontor, ett i varje delområde, med handläggare som ska fungera som kontaktpersoner inom sina resp. geografiska områden. Ett av dessa ska tillika vara ansvarigt för att hålla ihop helhetsperspektivet. Genom samordning med annan LLU-verksamhet kan man därigenom upprätthålla kompetens även om underlaget för varje delområde blir begränsat. Under den gångna programperioden har Fiskeområdet administrerats av Biosfärområde Vänerskärgrården med Kinnekulle vilket medfört att hållbarhetsperspektivet fått en tydlig profilering i den verksamhet som bedrivits. Biosfärområdets erfarenhet och upparbetade kompetens är en resurs i det fortsatta arbetet.

9:2 Partnerskap

I partnerskapet ingår från offentliga aktörer de kommuner och regioner som har strandkust till Vänern. Det omfattar kommunerna Lidköping, Götene, Mariestad, Gullspång, Kristinehamn, Karlstad, Hammarö, Grums, Säffle, Åmål, Mellerud, Vänersborg och Grästorp. Regionala samarbetspartner är Region Värmland och Västra Götalandsregionen samt Länsstyrelserna i Västra Götaland och Värmland.

Från privata aktörer ingår yrkesfiskare, fiskevattenägare och sportfisketurismföretagare. Ideella aktörer är bl.a. Väners vattenvårdsförbund, Biosfärområde Vänerskärgrården med Kinnekulle, Väners fiskareförbund, berörda leaderområden, SeFF samt Sportfiskarna. Ytterligare intressenter kan tillkomma.

9:3 LAG

LAG bildas som en fristående ideell förening där de föreningar och intressenter som ingår i partnerskapet är medlemmar. Styrelsen ska väljas av föreningsstämman. Geografisk förankring från hela vänerområdet ska eftersträvas. Styrelsen rekryteras med utgångspunkt från engagemang och kompetens i fiskefrågor och ska vara väl förankrad bland intressenterna inom partnerskapet.

10. Samverkan

10:1 Mellan leaderfonder

Genom den nära verksamhetsmässiga kopplingen mellan Fiskefondens verksamhet och annan leaderverksamhet bedömer vi att det kommer vara smidigt och lätt att samordna insatser som genomförs. Strategierna har utformats i samråd, och vi planerar införa rutiner för löpande dialog och avstämning mellan de olika fonderna för att säkerställa effektivt utvecklingsarbete och bra samverkan mellan våra insatser. Under tidigare programperiod har Fiskeområdet haft ett välfungerande samarbete med de två Leaderområden som verkar inom fiskeområdets gränser. Projektansökningar stäms av med andra berörda leaderområden så att dubbelfinansiering undviks.

10:2 Avstämning med andra aktörer

Samverkan med Vattenvårdsförbundet och dess samförvaltning av fiskefrågor skapar en god förutsättning att uppnå synergi gällande samordning mellan intressenter och Fiskeområdet. Samförvaltningen utgör ett forum för dialog och via samförvaltningen finns också direkta kopplingar till de båda berörda Länsstyrelserna.

Vänerkommunerna driver ett nätverkssamarbete ”Vänersamarbetet” där alla kommuner och regionerna fortlöpande möts och utbyter information kring gemensamma frågor. Verksamheten inom Fiskeområde Väner blir ett naturligt inslag att diskutera och rapportera om vid dessa tillfällen varvid insatser och åtgärder kan samordnas med andra initiativ från dessa intressenter. Västra Götalandsregionen, Region Värmland och de tre kommunalförbunden är andra aktörer där avstämningar ska göras löpande.

10:3 Jämställdhet och icke-diskriminering

Fiskenäringen i Väner är mansdominerad. Ökat inslag av kvinnlig medverkan är önskvärt ur jämställdhetsperspektiv. Jämställdhet har därför, tillsammans med integration, lyfts fram som ett horisontellt mål som särskilt ska beaktas i all verksamhet som bedrivs inom fiskeområde Väner. Insatser för att särskilt uppmärksamma och inspirera till kvinnligt företagande inom näringen ingår i strategins ambition.

Liknande insatser planeras även för att nå människor med annan kulturell bakgrund. Allt arbete inom fiskeområdet ska vara öppet, transparent och grundas på icke-diskriminerade utgångspunkter.

Jämställdhet och icke-diskriminering ska värderas och vägas in som ett urvalskriterium i bedömningen av tänkta insatser.

11. Kommunikation

Fiskeområde Väners strategi betonar särskilt behovet att stärka Väners varumärke. Fiskenäringen är en mindre men viktig del i detta sammanhang. Varumärkesprofileringen av Vänerfisket gäller både för de produkter som framställs inom yrkesfisket och Väner som destination för fisk- och fiskerelaterade aktiviteter inom besöksnäringen. För att stärka attraktiviteten fordras god tillgång på fisk och säkrad återväxt av biomassan. Till detta krävs också en aktiv profilering och varumärkesbyggande som förknippar vänerfisket med positiva intryck. Ett exempel på sådant arbete som har inletts under gångna programperioden är varumärkningen av Vänerlöjrom. Fler produkter och tjänster kan genomgå likande processer och bidra till att stärka förtroende och höja anseendet för Vänerfisket.

Kommunikationsinsatser ska riktas särskilt mot följande målgrupper:

Stödsökande

Fiskeområdets främsta målgrupper är yrkesfiskarna, företagare inom berednings- eller kompletterade verksamheter, livsmedelsproducenter, samt företagare inom sporfisketurism och annan turistnäring. Särskilda kommunikationsinstanser ska riktas mot kvinnor och människor med annan kulturell bakgrund. Fiskeområdet ska erbjuda stöd och hjälp för att utforma och genomföra projekt som avser bidra till att uppfylla strategins ambitioner.

Samarbetspartners och förmedlare

Fiskeområdet ska ha en koppling till Biosfärområdet och bedriva sitt arbete i nära samarbete med andra leaderfonder som är aktiva inom samma geografiska område. Leaderkontoren ska vara väl förtrogna med Fiskeområdets arbete och vara en kanal för att sprida information och förmedla kontakter. En annan viktig kommunikationskanal är Väners samförvaltning av fiskefrågor där alla viktiga intressentgrupper finns representerade. Fiskeområdet ska också kommunicera via kontaktpersoner i de medverkande kommunerna, Biosfärområdet, tillsynsmyndigheter, länsfiskekonsulenter, turismorganisationer m fl.

Partnerskapet

Partnerskapets medlemmar och andra organisationer och verksamheter som Fiskeområdet samarbetar med ska få regelbunden information om verksamheten, resultat och genomförda åtgärder. Aktörer som medverkar i fiskeområdet ska ges möjlighet att följa andra insatser inom Fiskeområdets verksamhet.

Allmänhet

Allmänhetens förtroende för fisket är avgörande för utvecklingsmöjligheterna inom näringen. Insjöfiske i allmänhet förknippas i hög grad med miljöproblem vilket avsevärt sänker dess anseende. Det gäller

inte minst Vänerfisket. Bilden av näringen behöver förbättras vilket ska ske genom saklig och välgrundad information om de kvaliteter som vänerfisket rymmer. Lokal förankring av Vänerfiske både som näring, besöksanledning och friluftskälla bidrar till stolthet över Vänerns kvaliteter och stärkt identitet i lokalsamhället.

Tänkta informationskanaler:

- Webbaserad information via egen hemsida och/eller via hemsidor hos medverkande i partnerskapet.
- Information via övriga Leaderfonder som är aktiva inom området
- Via Samförvaltning för vänerfiske och Biosfärområdet kan information spridas till ett stort antal intressenter och även till tänkbara nya grupper. Det årliga stormötet som arrangeras av Samförvaltningen är en naturlig informationskanal.
- Löpande information via Sportfiskeföreträdares hemsidor och publikationer.
- Möten och/eller utskick till yrkesfiskare och deras organisation. I första hand Sveriges insjöfiskares centralorganisation (SIC) och lokalavdelningen Vänerns fiskareförbund.
- Kontakter med företagare inom fiskenäringen. T.ex. via medverkan vid möten, mässor eller genom direktutskick
- Deltagande vid olika aktiviteter där både befintliga och potentiella intressenter samlas. Exempel kan vara fiskevattenägarförbundets träffar, mässor med fiskeinriktning och aktiviteter inom vattenråden.
- Turistbyråerna i kommunerna runt Väner.
- Dagspress och andra lokala media ska löpande informeras om verksamheten.

11.1 Kommunikationsplan

Kommunikationsmål:

1. God kännedom om Fiskeområdets mål och möjligheter.

Med det menas att fiskeområdet i sin kommunikation ska verka för att de olika definierade målgrupperna ska vara bekanta med, och känna till huvuddragen i den lokala utvecklingsstrategin, veta hur och vem man kan kontakta för att utveckla tankar och idéer kopplade hållbar fiskeutveckling i Väner. Budskapet som förmedlas är att fiskeområdet ger ”möjlighet för hållbart grundad utveckling och förbättring av Vänerfisket.” De kanaler som används anpassas efter resp. målgrupps förutsättning.

2. Gott samarbete mellan Fiskeområdet, dess intressenter och samverkanspartners.

I kommunikationen ska det tydliggöras att samverkan mellan de parter som berörs av fiskenäringen är en förutsättning för framgångsrikt utvecklingsarbete. Det gäller olika intressentgrupper såsom yrkesfiskare, sportfiskeentreprenörer, förädlingsindustri, myndigheter, forskningsinstitutioner, samhällsplanerare m.fl. Det kommunikativa budskapet är att ”Samarbete skapar goda förutsättningar för hållbar lokal utveckling”.

3. Fiskeområdet kännetecknas av fantasi och utvecklingsvilja.

I strategin för fiskeområdet betonas betydelsen av nya impulser och utvecklingsidéer inom näringen. Det är angeläget att synliggöra denna ambition i kommunikationen så att det tydligt framgår att fiskeområdet uppmuntrar och stimulerar idéskapande och nya oväntade samarbeten. Det kommunikativa budskapet är ”Fiskeområdet uppmuntrar, stimulerar och ger utrymme för nya kreativa idéer”.

4. Enklare tillsammans.

Fiskeområdet ska bidra till att göra det lätt för stödsökande och andra målgrupper att hitta kontaktvägar, och förstå villkor och förutsättningar för landsbygdsfondens möjligheter att bidra till utveckling på landsbygden. Genom etablerande av samarbetsrutiner med andra Leaderområden och samarbetspartners ska vi förmedla budskapet ”Vi samarbetar för att förenkla för målgrupperna att förstå och använda leadermetoden”.

Tänkta informationskanaler:

Webbaserad information via egen hemsida och/eller via hemsidor hos medverkande i partnerskapet.

Information via övriga Leaderfonder som är aktiva inom området

Via Samförvaltning för vänerfiske och Biosfärområdet kan information spridas till ett stort antal intressenter och även till tänkbara nya grupper. Det årliga stormötet som arrangeras av Samförvaltningen är en naturlig informationskanal.

Löpande information via Sportfiskeföreträdares hemsidor och publikationer.

Möten och/eller utskick till yrkesfiskare och deras organisation. I första hand Sveriges insjöfiskares centralorganisation (SIC) och lokalavdelningen Vänerns fiskareförbund.

Kontakter med företagare inom fiskenäringen. T.ex. via medverkan vid möten, mässor eller genom direktutskick

Deltagande vid olika aktiviteter där både befintliga och potentiella intressenter samlas. Exempel kan vara fiskevattenägarförbundets träffar, mässor med fiskeinriktning och aktiviteter inom vattenråden.

Turistbyråerna i kommunerna runt Vänern.

Dagspress och andra lokala media ska löpande informeras om verksamheten.

Kommunikationsfaser:

Införandefasen.

Vi etablerar kontaktvägar med samarbetspartners och potentiella stödsökande. I samband med framtagningen av strategin och dess prioriteringar förs löpande dialog med intressenter, samarbetspartners och finansiärer varvid budskapet om fiskeområdets mål och möjligheter presenteras på summariskt sätt. Info till press i samband med viktiga händelser såsom föreningsbildande, stödbeslut etc.

Genomförandefasen.

Löpande dialog och kontakt med projektägare för att skapa smidig kommunikation kring genomförande och resultatredovisning. Löpande kontakter med finansiärer, samverkanspartners och vidareförmedlare för att uppdatera förutsättningar informera om beslut och inspirera till idéutveckling. När förutsättningar uppstår ska pressinformation delges lokalpressen.

Slutfasen.

Under denna fas ligger fokus på att kommunicera redovisade resultat genomförda insatser. Detta ska spridas via flera kanaler till alla målgrupper så att det blir tydligt vilka åtgärder som genomförts och vad som uppnåtts inom Fiskeområde Vänern.

12. Uppföljning och revidering

Strategin, kommunikationsplanen och det fortlöpande arbetet kommer utvärderas kontinuerligt av LAG enligt framtagen modell. LAG följer upp löpande kvartalsvis samt en större uppföljning och utvärdering årligen.

Fiskeområde Vänern kommer inte att genomföra en egen extern utvärdering. Vi kommer själva att följa upp och anpassa vår verksamhet utifrån våra behov för att bättre nå målen i strategin. Utvärderingsfrågor som bland annat lokalt ledd utvecklings bidrag till de fyra fonderna och leader som metod kommer att ingå i en nationell utvärdering.

Uppföljning är ett viktigt verktyg för LAG när det gäller att säkerställa att insatserna inom Fiskeområdet verkar i enlighet med den strategi som är utgångspunkten för verksamheten. Syftet är att ge underlag för effektiv styrning av verksamheten, och möjligheter att korrigera och anpassa insatser och mål. Uppföljning är en kontinuerlig process som är ett naturligt inslag i löpande verksamhetsutövning och vid LAG:s beslutsmöten. För att säkerställa att uppföljning och utvärdering systematiseras har en plan med fastställda aktiviteter och tidpunkter tagits fram som en del i strategin. Uppföljning av strategi, budget och kommunikation sker kvartalsvis vid LAG:s beslutsmöten. Vid den årliga utvärderingen som genomförs av LAG tas följande utvärderingsämnen och teman upp:

- Strategins måluppfyllelse sett till insatsområden, övergripande mål och delmål
- Indikatorer
- Kommunikationsplan
- Budget
- Målgrupper, vilka är svåra att nå?
- Storlek på ansökningar och stöd. Effekter i relation till stödets storlek
- Ideellt arbete
- Horisontella principer

Grundmaterialet för utvärdering och uppföljning är de projektansökningar som beviljas av LAG. Prövningen av projektansökningar ska göras med utgångspunkt i den utarbetade bedömningsmallen med fastställda urvalkriterier. När ett projekt beviljats ska verksamhetsledaren löpande följa arbetet och vid behov rapportera ev. justeringar/ anpassningar till LAG. Efter projektets slutförande ska det slutredovisas. Det görs både skriftligt enligt fastställd rapportmall och muntligt via samtal mellan projektledare och VL. Såväl kvantitativa som kvalitativa faktorer bedöms. VL ansvarar för att upprättade slutrapporter redovisas till LAG som årligen utvärderar måluppfyllnad. LAG anlitar extern revisor för årlig utvärdering av ekonomi och verksamhet.

Revisionsrapporten hanteras av årsmötet. En systematisk analys och diskussion om den strategin och bedömningsmall som ligger till grund för hanteringen av projektansökningar görs efter halva programperioden. Om ekonomiskt utrymme medger kommer extern konsult anlitas i första hand i samband med slutrapport och slututvärdering av programperioden. Nedan redovisas planerade insatser och tidplan för dessa. Det gäller såväl underlag som ska redovisas till SJV och LAG:s lokala underlag.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
EU-rapporter, som Jordbruksverket ska leverera		Årsrapport (grundversion)	Årsrapport (utökad version)	Årsrapport (grundversion)	Årsrapport (utökad version)	Årsrapport (grundversion)	Årsrapport (grundversion)	Årsrapport (grundversion)	Årsrapport (grundversion)	Slututvärdering
LAG ska bidra med underlag/ uppgifter		Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Förberedelser	Identifiera behov av information/ uppgifter	Översyn av tillgången på data		Översyn av tillgången på data				Översyn av tillgången på data		
	Gå igenom och bestäm datakällor	Kompletera		Kompletera				Kompletera		
	Planera insamlingen av uppgifter och skapa riktlinjer riktade till projekten			Översyn av insamlingen av data		Översyn av insamlingen av data		Riktlinjer till projekten inför slutredovisning och slututvärdering		
Fortlöpande koordinering av uppföljning och utvärdering och bidrag till årsrapporter										

Tidplan för LAG:s uppföljning och utvärdering/Lokal nivå

Aktivitet	När	Hur	Ansvarig	Kommentar
Utvärdering av startfasen	Juni 2016	Dialog i LAG	LAG Underlag från VL	Diskussion om erfarenheter och gjorda erfarenheter
Bedömning av projektansökningar	Vid ordinarie LAG-möten	Enligt bedömningsmall	LAG	Beslutsmöten förväntas hållas 2ggr/halvår
Utvärdera projektens kvantitativt och kvalitativt	Löpande samt vid projektslut. (Ev. kan kompletterande uppföljning även ske ett år efter projektslut)	Enligt upprättad mall	VL	Redovisning enligt beslutad rutin såväl skriftlig som muntlig
Utvärdera måluppfyllnad	Kvartalsvis och Årligen	Summering av projektutvärderingar och dialog om nådda resultat	LAG	VL sammanställer och granskar utvärderingsunderlag, LAG beslut.
Utvärdera ekonomi och verksamhet för Leaderområdet.	Årligen	Bokslut och årsredovisning	Extern revisor	VL tar fram underlag till LAG. Beslut sker på årsmöte
Utvärdera bedömningsmall för projektansökan	2018 (Ytterligare utvärdering kan genomföras vid påkallat behov)	Diskussionsmöte med LAG (ev. kompletterad av externa bedömare)	Ordförande, LAG	Om så bedöms nödvändigt ska ansökan om ändrade urvalskriterier göras till jordbruksverket
Utvärdera strategin – vid behov eventuell revidering	2018	Dialog och diskussion inom LAG	Ordförande, LAG	VL tar fram underlag.
Slutrapport och slututvärdering	Senast 2022	Sammanställning av programperiodens sammanlagda projektresultat. Rapport enligt SJV:s direktiv.	LAG	VL ansvarar för att projekt rapporteras i tid, och att sammanställa underlag för slutrapport. Ev. kan av extern konsult anlitas om utrymme finns.

Bilaga 1

SWOT-analys

Interna styrkor

God råvara – hälsosam produkt
 Vänerns mångfald Eu: största sjö
 Bra dialog mellan fiskets intressenter och med lokala och regionala myndigheter.
 Rent vatten
 God ansvarskänsla bland utövarna
 Fiske i balans med ekologiska förutsättningar
 Förhållandevis god acceptans för beslutade regleringar
 Fritt fiske med handredskap
 Artrikedomen
 Naturupplevelser i relativt ostörda miljöer
 Relativt lättillgängligt för sportfiske
 Bristande regellydnad

Interna svagheter

Bristande kunskap om orsaker till miljöproblem
 Brister gällande fiskehamnar
 Svagt nationellt intresse för vänerfiske Svårt med avsättning för nya produkter Bristande information både till allmänhet och fiskeutövare.
 Bristfällig fångst/beståndskontroll
 Otillräcklig fisketillsyn
 Vandringshinder för lekfisk
 Kvalitet på utsättningar för dålig
 Regler och villkor är ibland begränsande

Externa möjligheter

Samordning, kvalitetssäkring och varumärkesprofilering
 Nya produkter, diversifiering (besöksnäring)
 Ökad lokal försäljning
 Ökad förädling
 Införande av avgift för fritidsfiske
 Mer och bättre åtgärder för reproduktion
 Övergång till skonsammare redskap
 Bättre markandsföring och info om produkterna
 Tillvarata trenden om närproducerat
 Ökat erfarenhetsutbyte för bättre innovation
 Sportfiskenäringen
 Reglera yrkesfiske mot lax och öring
 Bygga helhetsdestination Vänern

Externa hot

Miljöproblemen
 Svårbegripligt regelverk gällande gifthalter
 Mediabilden med ofördelaktig image
 Oklar betydelse av ändrat fiske (inget sikfiske)
 Främmande organismer
 Konkurrens om attraktiva fiskelägen

Bilaga 2

Omvärldsanalys

Det finns ett ökande intresse för och efterfrågan av livsmedel som produceras i närområdet. Lokal försäljning av vänerfisk bedöms därför ha förutsättningar att öka. Konsumenternas intresse för etiskt och ekologiskt ansvarsfullt framställda livsmedel har ökat under senare år. Vänerfisket bedrivs småskaligt och är väl anpassat efter ekologisk bärkraft, vilket skapar goda förutsättningar att stärka dess image. Produkternas anseende svärtas dock av förekomsten av miljögifter i fet fisk. Forskning för att öka kunskapen om orsaker och möjliga åtgärder för att motverka dessa problem är önskvärt. Det råder också osäkerhet kring bedömningen av hur uppmätta gifthalter ska hanteras vilket skadar fiskenäringen och misskrediterar dess produkter.

Fångstmängderna i Vänern har över tid varit relativt konstant, medan antalet utövande yrkesfiskare minskat stadigt. Detta förklaras av rationalisering och effektivisering av fisket. Det finns skäl att tro att antalet yrkesaktiva fiskare kommer fortstätta att reduceras. Ökad lokal förädling skulle innebära ett ökat marknadsvärde utan ökat uttag och samtidigt ge positiva sysselsättningseffekter lokalt. Antalet kommersiellt intressanta arter har minskat vilket gör fisket mer sårbart för tillfälliga variationer i bestånden. Att lansera och skapa marknad för fler produkter kan medföra minskad sårbarhet och stärkt lönsamhet. Huvudparten av fångsten säljs i dagsläget till fiskeauktionen i Göteborg varvid en stor del går på export. Den kontinentala efterfrågan på svensk insjöfisk är god och har varit relativt stabil.

Sportfiske lanserades stort som en intressant utvecklingsmöjlighet i samband med tillkomsten av Laxfond Vänern under 1980-talet. Senare bildades även ett marknadsföringsbolag kopplat till fonden. Laxfondens vision med omfattande internationella fisketurister blev dock aldrig förverkligad men utplanteringen av lax och öring har ändå inneburit en utveckling inom sportfisketurismen med många tillresta turister främst från de nordiska länderna. De flesta besöker Vänern med egen medhavd båt. Sportfisketurism inriktat mot gädda har ökat under senare år.

Sedan 2005 ingår delar av Vänern i ett internationellt modellområde för hållbar utveckling, ett Unesco Biosfärområde. Området omfattar Mariestad, Götene och Lidköpings kommuner och har sedan dess tillkomst samlat värdefulla erfarenheter om praktiskt tillämpning av hållbar utveckling, inte minst inom fiskenäringen. Biosfärområdet har sedan 2009 varit ett fiskeområde och har fördelat sammanlagt knappt 13 milj. kr till 23 projekt i avsikt att öka hållbarheten inom vänerfisket. Erfarenheterna från denna period ligger till grund för utformningen av denna strategi. Kopplingen till Biosfärområdet har påtagligt satt fokus på hållbarhetsperspektivet och aktivt bidragit till denna dimension varit en självklar utgångspunkt i fiskeområdets arbete.

Bilaga 3

Motivering

Vänern är EU:s största, och Europas tredje största sjö. Vänern är riksintresse både för yrkesfiske och för friluftsliv och rekreation. Vänern är landets viktigaste sötvattentäkt och har som sådan avgörande betydelse för framtida utveckling. De ekosystemtjänster som skapas i Vänern har mycket stor betydelse inte bara nationellt utan även i Europeiskt perspektiv. Fisken och fiskenäringen är en del i detta ekosystem och ska därför bedrivas och utvecklas på ett sätt som tillvaratar de möjligheter och förutsättningar det skapar, utan att äventyra dess framtida funktion. Under senare år har det tagits initiativ för ett samlat grepp kring övervakning, tillsyn och utveckling av fisket i Vänern. Vänern är ett relativt slutet system med goda förutsättningar att samordna fiskevård och utvecklingsinsatser på ett sätt som kan tjäna som modell för andra insjöfisker. Ett fiskeområde för hela Vänern är en väsentlig del i en sådan strävan. Kopplingen till Unesco via Biosfärområdet skapar internationella kontaktytor och tillför ett globalt perspektiv. Vänerns storlek gör att det finns många ledarområden som arbetar inom det geografiska området runt sjön, men ingen av dessa täcker mer än mindre delar av hela Vänern varför det skulle vara svårt att med utgångspunkt från ett enskilt sådant ledarområde tillgodose behovet av fiskeutveckling för Vänern som helhet. Den strategi som arbetats fram har som ambition att kombinera det nödvändiga helhetsgreppet med lokal förankring i olika delområden runt sjön, vilket förutsätter ett nära samarbete mellan fiskeområdet och andra ledarfonder som arbetar inom området.

Bilaga 4

Folkmängd per församling Fiskeområde Väner

Län	Kommun	Församling	Folkmängd 31/12 2013
Västra Götaland	Grästorp	144403 Särestad	953
Västra Götaland	Grästorp	144408 Flo	853
Västra Götaland	Grästorp	144409 Tengene	3 146
Västra Götaland	Grästorp	144410 Trökörna	375
Västra Götaland	Grästorp	144412 Fridhem, del	314
Västra Götaland	Gullspång	144701 Amnehärad	3 067
Västra Götaland	Gullspång	144702 Hova-Älgårås, del	2 118
Västra Götaland	Mellerud	146101 Holm	4 523
Västra Götaland	Mellerud	146103 Bolstad	1 165
Västra Götaland	Mellerud	146107 Ör	1 965
Västra Götaland	Mellerud	146109 Skållerud	1 239
Västra Götaland	Götene	147101 Kleva-Sil	1 621
Västra Götaland	Götene	147102 Götene	4 827
Västra Götaland	Götene	147109 Ledsjö	850
Västra Götaland	Götene	147112 Källby	2 511
Västra Götaland	Götene	147113 Husaby	996
Västra Götaland	Götene	147118 Kinnekulle	2 223
<i>Västra Götaland</i>	<i>Vänernborg</i>	<i>148701 Vänernborg och Väne-Ryr</i>	<i>23 861</i>
Västra Götaland	Vänernborg	148703 Gestad	733
Västra Götaland	Vänernborg	148704 Brålanda	2 162
Västra Götaland	Vänernborg	148705 Sundals-Ryr	512
Västra Götaland	Vänernborg	148706 Frändefors	3 291
Västra Götaland	Vänernborg	148707 Vänernnäs	620
Västra Götaland	Vänernborg	148709 Västra Tunhem	6 190
Västra Götaland	Åmål	149201 Åmål	12 229
Västra Götaland	Mariestad	149301 Mariestad	16 725
Västra Götaland	Mariestad	149303 Ullervad	2 752
Västra Götaland	Mariestad	149312 Lugnås	1 732
Västra Götaland	Mariestad	149318 Lyrestad	2 661
<i>Västra Götaland</i>	<i>Lidköping</i>	<i>149401 Lidköping</i>	<i>18 111</i>
Västra Götaland	Lidköping	149403 Järpås	1 364
Västra Götaland	Lidköping	149405 Kållands-Råda	3 485
Västra Götaland	Lidköping	149413 Sunnersberg	6 590
Västra Götaland	Lidköping	149424 Säware	6 197
Västra Götaland	Lidköping	149431 Örslösa	2 667
Värmland	Grums	176401 Grums	6 035
Värmland	Grums	176403 Ed-Borgvik	2 269
Värmland	Grums	176404 Värmskog	621
<i>Värmland</i>	<i>Karlstad</i>	<i>178001 Karlstads domkyrkoförs.</i>	<i>23 423</i>
<i>Värmland</i>	<i>Karlstad</i>	<i>178002 Norrstrand</i>	<i>27 515</i>
Värmland	Karlstad	178003 Väse-Fågelvik	5 480
Värmland	Karlstad	178006 Alster-Nyedsbygden	5 680
Värmland	Karlstad	178008 Grava	7 551
Värmland	Karlstad	178009 Nor-Segerstad	5 164
<i>Värmland</i>	<i>Karlstad</i>	<i>178011 Västerstrand</i>	<i>12 973</i>
Värmland	Hammarö	176101 Hammarö	15 136

Bilaga 4 - forts.

Folkmängd per församling Fiskeområde Vänern

Län	Kommun	Församling		Folkmängd 31/12 2013
Värmland	Kristinehamn	178101	Kristinehamn	19 465
Värmland	Kristinehamn	178103	Rudskoga	667
Värmland	Kristinehamn	178104	Visnums-Kil	262
Värmland	Kristinehamn	178105	Visnum	2 216
Värmland	Kristinehamn	178106	Ölme	1 339
Värmland	Säffle	178501	Säffle	9 511
Värmland	Säffle	178502	Tveta	657
Värmland	Säffle	178503	Bro	886
Värmland	Säffle	178504	Södra Värmlandsnäs	798
Värmland	Säffle	178508	Ny-Huggenäs	373
Värmland	Säffle	178509	Gillberga	818
Värmland	Säffle	178510	Kila	680
Värmland	Säffle	178511	Svanskog	921
Värmland	Säffle	178512	Långserud	632
			Folkmängd totalt	295 700
			Folkmängd området	170 352

Kursiverade församlingar är tätortsförsamlingar som inte ingår i utvecklingsområdet

Bilaga 5

Kommunikationsplan tabell

Kommunikationsmål	Budskap	Målgrupp	Metod/Kanal
God kännedom om Fiskeområdets mål och möjligheter.	Fiskeområdet ger möjlighet för hållbart grundad utveckling och förbättring inom Vänerfisket	Stödsökande t.ex. Yrkes- fiskare, turismentreprenörer och andra intressenter med koppling till Vänerns fiskenäring	Informationsträffar, lättillgänglig webbinformation, mediainformation, personliga kontakter, samarbete med övriga leader-fonder i området. Särskilt fokus på att nå grupper som beskrivs i de horisontella målen.
		Vidareförmedlare t.ex. Kommuner, andra leaderfonder m.fl.	Egen webbplats, info på kommuner och andras webbplatser. Samverkansmöten som t.ex. Vänersamarbetet, landsbygdsnätverket LUS m.fl.
		Samarbetspartners såsom andra leaderfonder, Vattenvårdsförbund m.fl.	Egen webbplats, personliga möten, e-post, Olika nätverksforum m.m.
		Allmänheten	Via egen och samarbetspartners webbplatser. Pressinformation Informationsträffar Lättillgänglig tryckt information Kort sammanfattade årlig resultatinfo till finansierare.
Gott samarbete mellan Fiskeområdet dess intressenter och samverkanspartners.	Samarbete skapar goda förutsättningar för hållbar lokal utveckling	Stödsökande	Webbplats. Fysiska möten, underlätta kontaktvägar gentemot olika intressenter
		Vidareförmedlare Samarbetspartners	Etablera samarbetskanaler, vårda goda personrelationer.
		Allmänhet	Pressinformation
Fiskeområdet kännetecknas av fantasi och utvecklingsvilja	Fiskeområdet uppmuntrar, stimulerar och ger utrymme för nya kreativa idéer	Stödsökande Samarbetspartners och vidareförmedlare	Workshops för att stimulera idéutveckling Ev. skapade av innovationsråd. Kontaktskapande mellan fiskeintressenter och andra näringar. Dialog med forskningsinstitutioner Ev. skapade av innovationsråd. Kontaktskapande mellan fiskeintressenter och andra näringar. Dialog med forskningsinstitutioner
		Allmänhet	Pressinformation Informationsspridning genom okonventionella kontaktvägar t.ex. matbutiker, restauranger etc.

Bilaga 5 - forts.

Kommunikationsplan tabell

Kommunikationsmål	Budskap	Målgrupp	Metod/Kanal
Enklare tillsammans	Vi samarbetar för att förenkla för målgrupperna att förstå och använda leadermetoden	Stödsökande Vidareförmedlare Samarbetspartners	Lätta sökvägar och länkningsar från reps parts webbplatser. Löpande dialog och samråd kring hantering av idéer och ansökningar
		Allmänhet	Webb med enkla länkvägar. Info till press